

Opwaardeerverzoek & Technische vragen m.b.t. Memo Publiekssamenvatting rapportage freatisch grondwaterkwaliteit meetronde 2023

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
GroenLinks	1	Opwaardeerverzoek: GroenLinks vindt het verontrustend dat deze hogere concentraties TFA zijn aangetroffen en wil graag van de gedeputeerde vernemen welke maatregelen er getroffen worden om deze stof uit het milieu te krijgen en te houden. Ook willen we graag dat de gedeputeerde de agrariërs aanspreekt op het gebruik van deze stof.	
	2	<p><i>Trifluorazijnzuur (TFA) is een nieuw gemeten stof en wordt in relatief veel hogere concentraties aangetroffen, ongeveer 1000 maal hoger dan de overige PFAS-stoffen, orde enkele microgrammen in plaats van enkele tot tientallen nanogrammen. ... De stof is namelijk sterk verhoogd in met name landgebruik akkerbouw- en boomgaard, wat suggereert dat deze samenhangt met gewasbeschermingsmiddelengebruik. Van TFA is ook bekend dat deze in gewasbeschermingsmiddelen kan zijn verwerkt om deze middelen de juiste eigenschappen te geven (druppelvorming, hechting, etc.). ... Hierop is te zien dat de belangrijkste PFAS-stoffen PFOA en PFBA zijn. Hoge concentraties worden juist niet in fruitteeltgebieden gevonden maar wel relatief vaak in berm.</i></p> <p>Welke gevolgen kan deze stof hebben voor natuur, milieu en volksgezondheid?</p>	<p>PFAS kunnen een risico vormen voor de gezondheid van mensen en het milieu. Naast de schadelijkheid van de stof is de hoeveelheid die iemand inademt, of inslikt, en hoe vaak of hoelang dit contact duurt, bepalend voor het risico op schadelijke gezondheidseffecten. Hetzelfde geldt voor het milieu, waar de hoeveelheid van de stof in het milieu het risico bepaalt.</p> <p>Over PFOS, PFOA en GenX is veel kennis beschikbaar en daar komt nog steeds informatie bij. Over andere PFAS (waaronder TFA) is veel minder bekend. Bijvoorbeeld over de mogelijke ongewenste eigenschappen, de bronnen, emissies. We weten op dit moment niet of deze ander PFAS mogelijk risico's geven voor mens of milieu of dat er risico's ontstaan doordat mens of milieu aan meerdere PFAS tegelijk worden blootgesteld. Vooruitlopend op meer kennis heeft het RIVM een indicatieve drinkwaterwaarde voor TFA vastgesteld.</p> <p>Het RIVM is in 2023 een onderzoeksprogramma gestart om goed in beeld te krijgen hoe de blootstelling van de Nederlandse bevolking aan PFAS(Per- en polyfluoralkylstoffen) verminderd kan worden. Dit onderzoek loopt tot 2025.</p>
	3	Is er contact geweest met landbouwers over het gebruik van deze stof? Zo ja, wat is hiervan de uitkomst? Zo nee, wanneer wordt hierover contact opgenomen?	<p>Het doel van het onderzoek is het meten van de ondiepe grondwaterkwaliteit en bepalen of onze regels en ons beleid voldoende zijn om de kwaliteit van het grondwater te beschermen</p> <p>De eigenaren van de percelen die meewerken hebben kennis van de resultaten.</p> <p>De middelen die de agrariërs gebruiken zijn allen toegestaan op basis van de Nederlandse wetgeving.</p> <p>Het onderzoek is voor ons geen aanleiding om contact te zoeken met de agrariërs.</p>
	4	Welke stappen worden ondernomen om	Zoals u in onze statenbrief 'Stand van zaken

		deze stof verboden te krijgen?	PFAS' kunt lezen lobbyen we samen met andere provincies voor een verbod op het gebruik van PFAS in de EU en voor een strengere regelgeving voor bedrijven op landelijk niveau. Aanvullend onderzoeken we welke instrumenten wij kunnen inzetten om, met name in grondwaterbeschermingsgebieden, maatregelen te kunnen nemen.
Volt	5	De resultaten komen van monsterlocaties uit het bestaande meetnet. Zijn de experts (binnen PU en de uitvoerende organisaties / Sweco) het erover eens dat dit meetnet nog steeds de juiste locaties bevat voor dit specifieke onderzoek? Is de overtuiging dat de (spreiding van) locaties voldoende rekening houden met de huidige stroomgebieden / dominante stroomrichting van het freatisch watervoerend pakket/vlak?	Ja, het meetnet voldoet en geeft voldoende informatie over de kwaliteit van het ondiepe (freatisch) grondwater.
	4	PFOA en PFBA worden relatief vaak in bermen gevonden. Hoeveel monsterlocaties betroffen de bermen (zijn dat de 9 wegbermen of nog anderen?), en hoe kunnen de resultaten worden verklaard?	Er zijn 8 locaties waarin monsters zijn genomen uit wegbermen. Er is geen eenduidige verklaring voor deze relatief hoge gehalten. Meerdere meetrondes (ook bij andere provincies) zijn nodig om de resultaten beter te duiden.
	5	"PFOA overschrijdt in een groot deel van het grondwater de door het RIVM afgeleide drinkwaternorm. De stof wordt uitgefaseerd." Kan in detail worden beschreven hoe en wanneer deze stof wordt uitgefaseerd, hoe dit wordt gemonitord en geborgd?	Er is een verbod op sommige PFAS. Zo is PFOS sinds 2008 verboden in veel toepassingen. PFOA en een aantal stoffen die daarop lijken, zijn sinds 2020 verboden voor producten voor consumenten, zoals antiaanbakpannen. Vanaf 1 januari 2023 is het gebruik van blusschuim met PFOA ook voor vloeistofbranden verboden indien niet alle vrijgekomen stoffen kunnen worden opgevangen. Vanaf 4 juli 2025 geldt een algeheel verbod op het gebruik van blusschuim met PFOA. De uitfasering is gekoppeld aan de wettelijke eisen die de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) stelt aan producten. De (NVWA) heeft de taak toe te zien op de naleving van de regels door producenten en importeurs van producten.
	6	TFA is met name gevonden in grondwater bij akkerbouw en boomgaarden, en komt boven de drinkwaternorm uit. Dit onderstreept nog eens de noodzaak rond de recent aangenomen motie. Vooruitlopend op	Zoals u in onze statenbrief 'Stand van zaken PFAS' kunt lezen lobbyen we samen met andere provincies voor een verbod op het gebruik van PFAS in de EU en voor een strengere regelgeving voor bedrijven op

	de SB ZZS, maakt het College zich zorgen en wat is het plan van het College om hier kordaat op te treden? Wat zijn de juridische mogelijkheden en onmogelijkheden rondom een uitfasering en verbod?	landelijk niveau. Aanvullend onderzoeken we welke instrumenten wij kunnen inzetten om, met name in grondwaterbeschermingsgebieden, maatregelen te kunnen nemen.
PvdA	Welk beeld geeft dit richting de tussenbalans 2024 van de KRW? En betekent dit opnieuw dat er meer acties ondernomen moeten worden? Zo ja, welke acties? En wat kan dit betekenen voor de langetermijn behoud van waterkwaliteit wanneer die wel bereikt is.	Voor het toetsen van de doelen van de KRW meten en analyseren we grondwater dat zich op een diepte van 10 meter en 15 meter bevindt. Deze werkwijze is landelijk afgesproken. PFAS is nog geen verplichte stof in dit meetnet en er zijn nog geen KRW-normen afgeleid voor deze stoffen. Er is een concept EU-voorstel voor normering. Het is echter niet bekend of en wanneer het voorstel wordt vastgesteld en vanaf wanneer het voorstel ingaat. De resultaten van het freatisch onderzoek hebben geen invloed op de formele tussenbalans 2024 van de KRW Echter zullen we de resultaten wel gebruiken om te onderzoeken welke instrumenten wij kunnen inzetten om, met name in grondwaterbeschermingsgebieden, maatregelen te kunnen nemen. Daarnaast meten en analyseren we in 2024 op het grondwater op een diepte van 10 meter en 15 meter ook op PFAS. De resultaten kunt u eind 2024 verwachten.
	Worden de aanbevelingen uit H6 van het rapport overgenomen? Zo ja, op welke manier zal dat landen in beleid en uitvoering?	In hoofdstuk 6 staan de volgende aanbevelingen: <i>Ken een belangrijk gewicht toe aan het gewicht dat aan de meetresultaten</i> De grote waarde van het freatische grondwatermeetnet wordt onderkend. De bevindingen werken door in de meetstrategie van het diepere grondwatermeetnet voor 2024. <i>Neem de resultaten op in de BRO</i> Het is op dit moment technisch niet mogelijk of deze resultaten op te nemen in de BRO. De resultaten blijven wel beschikbaar via de website. <i>Voeg de stof captan toe aan het stofpakket</i> De meetpakketten evalueren we jaarlijks. De aanbeveling nemen we mee. <i>Herhaal de analyses van antiparasitica en azool gebaseerd fungiciden niet</i> De aanbeveling nemen we over.

			<p><i>Meet PFAS ook in het diepere grondwaterkwaliteitsmeetnet</i> De aanbeveling nemen we over.</p>
		<p>Trifluorazijnzuur (TFA) is een PFAS-stof die nog niet verboden is, maar in het rapport wordt wel gesignaleerd dat deze stof op langere termijn een bedreiging kan vormen voor het grondwater (en dus onze drinkwaterwinningen). Wat gaat met dit signaal worden gedaan?</p>	<p>We onderzoeken welke instrumenten wij kunnen inzetten om, met name in grondwaterbeschermingsgebieden, maatregelen te kunnen nemen.</p>
		<p>In Q1 zou een verzamelbrief worden gestuurd over de waterkwaliteit en wat hieraan gedaan kan worden. Dat betekent dat die in maart wordt ontvangen? Wanneer krijgen we dit inzicht en wanneer kan de commissie echt een totaalplaatje bespreken over de stand en zorgen van de waterkwaliteit?</p>	<p>Ja, de brief wordt eind Q1 (maart) door GS vastgesteld en aan u toegezonden. De brief geeft weer waar we nu staan. De KRW tussenevaluatie van het Rijk volgt later dit jaar.</p>